

VZOR ZÁPISU

Zápis

z obhajoby disertační práce pana (paní) Ekateriny
Dolgikh.....

konané dne 24. dubna 2013.....

téma práce: „Konfrontační výzkum kategorií barev v ruském a českém jazyce. Kognitivně-
kulturní přístup“

přítomní: dle prezenční listiny:

prof. PhDr. Hana Gládková, CSc.
Doc. PhDr. Kamila Chlupáčová, CSc.
Doc. PhDr. Ilja Lemeškin, Ph.D.
PhDr. Renata Rusin-Dybalska, Ph.D.
PhDr. Věra Lendělová, CSc.
Doc. PhDr. Irena Vaňková, Ph.D.
(oponentka)
Mgr. Irina Dulebová, Ph.D.

Předseda komise p. prof. PhDr. Hana Gládková, CSc. zahájila obhajobu a představila
přítomným kandidáta (kandidátku).

Připomenutí odkazu prof. Světlý Mathausarové, která vypracovala i posudek disertační práce.

Školitel představil doktoranda a seznámil komisi s uchazečem a jeho disertační prací.

V doktorském studiu od roku 2007. Prezentace dílčích výsledků studia na seminářích.

Publikační činnost. Během studia působila jako lektorka ruského jazyka, překladatelská
činnost.

Přečtení posudku dr. Čmejkové - doporučení k obhajobě.

Kandidát seznámil přítomné se svou disertační prací. Sdělil zejména: (stručně obsah
jeho vystoupení).

13 barev, 13 základních termínů; popsání kategorií v ruském a českém jazyce – konvergentní,
divergentní jevy; rozdíly v kategorizaci barev a konceptualizaci jejich obsahů

Linguo-kulturologická studie. Kognitivně-kulturní přístup. Psychologické elementy v jazyce.

Barva jako kulturní fenomen. V úvahu bere kulturní pozadí. Antropologický přístup (slovník barev, Berlin, Kay)

Zabývá se barvami na konci schématu.

Jazykové korpusy ruský a český. Různé druhy slovníků.

Sbírky přísloví, čerpáno z folklorních textů.

Rozdělení práce – závěr práce – interpretace jednotlivých kategorií.

Popis slovo tvorného hnízda, prototypů, konotace. Porovnání výsledků.

Kategorizace barev: odlišnosti od přístupu Berlina a Kay.

Konceptualizace – je ovlivňována našimi představami o vlastnostech objektů.

Zamyšlení se nad prototypy – v závislosti na vývoji v jazyce.

Konotace – psychologické, kulturně-historické.

Poté oponenti přednesli závěry svých posudků (uvést jména oponentů).

Dr. Dulebová:

Dobře strukturovaná práce, přehledná, čtivá. Bylo dobré ji publikovat. Srovnání s asociacemi uvedenými ve slovníku Karaulova.

Chybí diachronní aspekt v disertační práci. Bylo by dobré více se zaměřit na etymologii.

Otázka: další směry výzkumu doktorandy? Z jakých dalších materiálů bude čerpat?

Z hlediska srovnávacího - srovnání s více slovanskými jazyky?

Dr. Vaňková:

Přečetla svůj oponentský posudek.

Metodologie: připomínka – sbírky poezie, přísloví, folklorní texty – zachází se s nimi jako se stejnorodým materiálem. Čistší by bylo rozlišovat data jazyková (systémová) a textová.

Připomínka ke konkrétním zdrojům – třeba by bylo přihlídnout k dalším novočeským slovníkům (nejenom k jednodílnému Slovníku spisovné češtiny pro školu a veřejnost).

Termín kolorativ – odkud přebrán?

Klad především: vpojení lingvistických zkoumání do širokého kulturního kontextu

Doporučení k obhajobě

Dolgikh:

Více se věnovala literárním textům než mluveného jazyku

Možno by byla práce s asociacními slovníky

Asociacím se více věnovala ve své diplomové práci

Zaměřila se na „novější“ kategorie jazyka (oranžový...)

Výkladové slovníky používala více ruské než české

Cíleně se více zaměřila na synchronní jevy

katKonkurence termínů

kolorativ : převzato od badatele... Doněcká škola

příjmení (mr. Brown) v ruštině pan „Sinij“ – jedná se o starší kategorie barev, u nových příjmení chybí

doc. Chlupáčová: otázka- baklažán (je opravdu prototypem fialové barvy , - spíše fialky dříve fialka – prototyp modré barvy (dr. vaňková)

doc Chlupáčová : koričevyj x buryj – autorka neuvádí gnědoj (nejstarší)

seryj – vznikly nakonec (s. 11) – přitom o stránku dříve uvádí autorka opak (s. 10)

historicky a etymologicky šerý a šedý jsou totožné

tzn. šerý odpovídá seryj (třeba důkladněji zkoumat etymologii)

mariánský kult rozšířenější na Západě než na Východě (autorka měla upřesnit)

doc. Chlupáčová doporučuje čerpat z publikace Golubinnaja kniga (dříve Kniga glubiny)– soubor moudrostí o vzniku světa

odpověď: šedá barva – autorka polemizuje ze schématem z anglického slovníku Berlina a Kay (šedá barva starší v porovnání např. s oranžovou)

dr. Dubina – podporuje autorku v tom, uvádí příklad vzhledem k výše uvedenému slovníku

Vaňková: třeba komplexně využívat synchronního a diachronního pohledu; konotace vycházejí ze starých textů

Dr. Dubina – přiklání se k tomu, že diachronní pohled mohl být hlubší

Dr. Lemeškin – šedá barva; výhrada ke slovníku Černých; schází baltský materiál

Seryj volk x gusyj volk (Slovo o polku Igoreve), dr. Lendělová uvádí příklady ze Slova....., přiklání se k názoru, že Černých není spolehlivý

Dr. Lendělová: termín fialový, fialkový

Dr. Chlupáčová: jak politické strany došly k použití té které barvy (barva krve- barva levice; modrá: symbolická barva pravice)

Symbol modrého ptáka – sen, symbol toho, co hledáme, ale nenacházíme

Duleva: dobrá struktura práce

Dr. Gladová uzavírá diskuzi.

Kandidát (jméno) odpovídá na posudky oponentů (zachytit odpověď – především hlavní problémy).

Oponenti, Doc. PhDr. Irena Vaňková, CSc., Ph.D. a Mgr. Irina Dulebová, CSc. se vyjadřují k vystoupení kandidáta (zapsat stručně obsah).

Diskuse:

zapsat kdo vystoupil –stručně obsah diskusních příspěvků a především odpovědi kandidáta

vyhlášení výsledku tajného hlasování: Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsal: jméno + podpis

Podpis předsedy komise:

Zápis z obhajoby disertační práce